

RAYMOND HAINS

De l'1 d'octubre al 2 de desembre de 1999

Raymond Hains (Saint-Brieuc, Côtes-du-Nord, França, 1926) és un artista singular i inclassificable, amb una obra que participa de moments clau de l'art francès de postguerra, però que no arriba a aturar-se gaire temps en cap d'ells. Des de ben jove va començar a llegir Louis Ferdinand Céline, Max Jacob, André Malraux, literatura celta, filòsofs de l'Índia i del Tibet, ciències ocultes... i s'interessà per la fotografia. Aconsellat pel seu pare, es va matricular al curs d'escultura de l'escola de belles arts de Rennes, on va conèixer Jacques de la Villeglé, que assistia a classes de pintura. Però ben aviat va abandonar l'escultura per dedicar-se a les lectures filosòfiques i a continuar fent fotografies. L'any 1945 es va traslladar a París, on va treballar a la secció de fotografia de *France Illustration* fins al 1947. A París, va entrar en contacte amb el moviment lletrista i també, a través d'André Breton, amb el surrealista. El descobriment d'una mena de reflector circular equipat amb una trentena de mirallets reductors, que donen una imatge fragmentada, pròxima a l'abstracció, el va portar, de tornada a Saint-Brieuc, a fer unes fotografies que va anomenar hipnagògiques (del grec, *hypnós*, somni i *agein*, conduir), produint imatges fragmentades, geomètricament descompostes, com si haguessin explotat. Aplicant aquesta tècnica al poema *Hépérile*, de Camille Bryen, va realitzar, el 1953, *Hépérile éclatée*, "el primer poema per a des-llegir" (*dé-lire*). El joc de paraules des-llegir/deliri assenyala el paper crucial que el deliri té per a Hains, així com la seva obsessió pel llenguatge. En aquest sentit, i en sintonia amb Marcel Duchamp i Raymond Roussel, el treball de Hains manté una preocupació permanent:

l'exploració del món a través de l'entramat del llenguatge subjacent, amb tota la llibertat de destrucció i reinvençió del món que el llenguatge permet.

El 1949 va començar les seves col·laboracions amb Villeglé. Junts van realitzar un curtmetratge en blanc i negre, el qual va quedar inacabat. Aquest treball es prolongarà fins el 1954 amb les filmacions de cartells estripats. Com en la millor tradició surrealista, Hains és un *flâneur*, i la deriva urbana dels situacionistes, amb els quals va mantenir contacte, és una pràctica i un mètode de treball essencial. L'artista considera el carrer el seu taller, i d'allà surten els seus *affiches déchirées* (literalment, "cartells estripats"). Hains i Villeglé agafaven fragments de cartells vells i deteriorats —preferentment aquells amb predomini tipogràfic— i els convertien en grans quadres abstractes. Durant aquest període, Hains crea el concepte de l'*ultralletra* i de l'*ultraparaula* —resultat de les deformacions i *collages* de diverses lletres i paraules—, mogut per l'atracció que sent per la sonoritat i el grafisme de les paraules.

Amb aquestes obres, Hains produeix una versió *sui generis* de l'informalisme i ironitza sobre l'expressionisme abstracte, autodenominant-se *inaction painter*. L'any 1957 Hains descobreix dins d'un magatzem plafons i tanques de recuperació i li atrauen especialment els plafons de planxa galvanitzada, amb els quals començarà a treballar creant les *palissades*, que són també una resposta irònica al pop americà i preludien pràctiques conceptuals com les de Daniel Buren i altres.

Després de participar a la I Biennal de París amb els altres "décollagistes", Dufrêne i Villeglé, l'any 1960 marxa a Itàlia. A Milà, Pierre Restany llança el concepte de nou realisme, i inclou en el grup Arman, Dufrêne, Klein, Tinguely, Villeglé, Hains, Raysse i Spoerri, als quals més endavant s'afegiran César i Rotella. Hains exposa amb els nou realistes amb assiduitat fins que l'any 1963 abandona el grup. Això no obstant, la seva etapa italiana es prolonga fins a inicis de la dècada dels setanta, quan torna a París. Des de llavors, la singular obra de Raymond Hains ha estat exposada assíduament arreu d'Europa i ha estat present en els grans esdeveniments artístics internacionals com la Biennal de París

o la darrera Documenta de Kassel, on es troba convertit, segons el propi artista, en un "neo-documentalista".

Aquesta exposició inclou obres de Hains de totes les èpoques, encara que es resisteix a la categoria de retrospectiva. L'exposició es construeix com una història: una història formada per moments, lectures, trobades, per una mena d'atzar objectiu. Encara que ja té una obra d'abast històric, Hains és un artista viu, que no accepta veure la seva obra com a quelcom acabat. El seu procés creatiu no para i aquesta exposició, com la majoria de les de Hains, esdevé una reinterpretació personal de tot el seu procés creatiu, feta pel mateix artista.

Bibliografia seleccionada

Raymond Hains. Textos de Daniel Abadie, Jacques Villegé, Jeannine Restany. París: Centre National d'Art et de Culture Georges Pompidou, Musée National d'Art Moderne, 1976.

Raymond Hains. Poitiers: Musée de la Ville de Poitiers et de la Société des Antiquaires de l'Ouest, 1989.

Raymond Hains: Guide des collections permanentes ou mises en plis. Comissàries: Catherine Bompuis, Catherine David, París: Centre Georges Pompidou, 1990.

Raymond Hains. Gast auf der Durchreise, Portikus, Frankfurt am Main. Comissari: Hervé Chandès. Fondation Cartier pour l'Art Contemporain. Stuttgart: Oktagon, 1995.

Langue de cheval et facteur temps: Entretien au Café de Palais, Reims, le 8 avril 1998 dans l'après-midi. Arles, Actes Sud, 1998. Raymond Hains y Marc Dachy.

La peinture après l'abstraction, 1955-1975. Textos d'Alain Cueff, Béatrice Parent, Benjamin H. D. Buchloh. París: Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris, 1999.

Exposició produïda pel Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

Comissària: Catherine Bompuis

Acte d'inauguració: Dijous, 30 de setembre, a les 19:30h.

Exposició oberta de l'1 d'octubre fins al 2 de desembre del 1999

Després de la seva presentació al MACBA, **l'exposició viatjarà a la Fundação Serralves de Porto (Portugal), al gener de l'any 2000.**

Es publicarà un catàleg de l'exposició, que inclourà textos de Marc Dachy i de Catherine Bompuis, així com fragments de diverses entrevistes amb Raymond Hains. Es tracta d'una co-edició del Museu d'Art Contemporani de Barcelona i de l'editorial ACTAR.

ACTIVITATS PARALELES A L'EXPOSICIÓ:

Raymond Hains, Catherine Bompuis i Marc Dachy

Divendres, 1 d'octubre, a les 19:30 h

Presentació de l'exposició a càrrec de la comissària, Catherine Bompuis, seguida d'una conversa entre l'artista, Raymond Hains i March Dachy, autor de l'assaig *Poètica de Raymond Hains*, que es publica en el catàleg de l'exposició *Raymond Hains*.

*Entrada lliure. Auditori
Hi haurà traducció simultània*

Bernard Blistène

Una perspectiva de Raymond Hains

Dijous, 7 d'octubre, a les 19:30 h

Conferència a càrrec de Bernard Blistène, Conservador del Centre Georges Pompidou..

*Entrada lliure. Auditori
Hi haurà traducció simultània*